

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22CoCsp/6/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8217202742
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8217202742.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Michala Boroňa a JUDr. Daniely Babinovej v spore žalobcu: F. P. K., J. XX.XX.XXXX, G. M.. N. XX, XXX XX G., zastúpeného JUDr. Vladimírom Pochom, advokátom so sídlom Hviezdoslavova 3, 085 01 Bardejov, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o vydanie bezdôvodného obohatenia s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. 6Csp/71/2017-233 zo dňa 27.05.2021, takto jednohlasne

rozhodol:

- I. Odmieťa odvolanie voči výroku II. a IV.
- II. Potvrďuje rozsudok vo výrokoch I. a III.
- III. Priznáva žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % voči žalovanému, o výške ktorej bude rozhodnuté samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol takto cit.:

„I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi titulom bezdôvodného obohatenia sumu v celkovej výške 7.935,32 Eur spolu s 8,00 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 7.935,32 Eur od 26.04.2017 do zaplatenia, v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti súd žalobu z a m i e t a.

III. Žalobca m á voči žalovanému n á r o k na náhradu trov konania vo vzťahu k žalobe na plnenie v rozsahu 43,24 %, o ktorých výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

IV. Žalovaný m á voči žalobcovi n á r o k na náhradu trov konania vo vzťahu k žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku v rozsahu 100 %, o ktorých výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.“

2. V odôvodnení súd prvej inštancie konštatoval, že sa v prvom rade vysporiadal s námietkou žalovaného o tom, že žalobcovi nie je možné priznať právne postavenie spotrebiteľa. V tejto súvislosti uviedol, že aj bez vylúchu žalobcu dospel k záveru, že žalobca pri uzavretí zmlúv konal ako spotrebiteľ. Súd vychádzal jednak z vyjadrení žalobcu o tom, že úver si bral pre osobné potreby, ako aj na prefinancovanie

skoršieho úveru a zároveň nebolo preukázané, aby poskytnutie úveru vyplynulo z účtovnej evidencie žalobcu ako podnikateľa. Súd prvej inštancie reagoval na námietku miestnej nepríslušnosti súdu, ktorú vzniesol žalovaný, keď žiadal, aby bol spis postúpený Okresnému súdu Bratislava I, v obvode ktorého má ako právnická osoba sídlo. V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal na § 19 písm. d) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej v texte len ako CSP) o osobitnej miestnej príslušnosti, keď na konanie o spotrebiteľskom spore je popri všeobecnom súde žalovaného miestne príslušný aj súd, v obvode ktorého má žalobca, ktorý je spotrebiteľom, trvalý pobyt. Žalobca je spotrebiteľom a má trvalý pobyt v G., a preto na konanie je miestne príslušný aj tamojší súd. Súd prvej inštancie vyhodnotil námietku žalovaného o prekážke právoplatne rozhodnutej veci ako nedôvodnú. Nepovažoval práva žalobcu, vzhľadom na prelomenie zásady *res iudicatae*, vo vzťahu k možnosti vymôcť pohľadávku voči povinnému subjektu prostredníctvom žaloby podanej na všeobecnom súde, za dotknuté. Vo vzťahu k plynutiu oboch premlčacích dôb, a teda subjektívnej a objektívnej, súd prvej inštancie poukázal na to, že oprávnený sa môže domáhať svojho práva na vydanie bezdôvodného obohatenia len v rámci plynutia oboch lehôt. Subjektívnu premlčaciu dobu je potrebné odvíjať od toho, kedy sa žalobca skutočne dozvedel o bezdôvodnom obohatení, t.j. v danom prípade od roku 2016. V zmysle § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka je subjektívna premlčacia doba dvojročná, a teda v zmysle vyššie uvedeného by subjektívna premlčacia doba uplynula v roku 2018. Vzhľadom na to, že žaloba bola podaná dňa 31.03.2017, konštatoval, že bola podaná v rámci plynutia 2-ročnej subjektívnej premlčacej doby. Vo vzťahu k objektívnej premlčacej dobe súd prvej inštancie uviedol, že podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka je potrebné jej plynutie odvíjať od momentu, kedy došlo k bezdôvodnému obohateniu. Vzhľadom na to, že žalobca splácal úver v prospech žalovaného postupnými splátkami, plynutie desaťročnej objektívnej premlčacej doby je potrebné posudzovať pre každú takúto splátku samostatne. Žalobca splátky uhrádzal v období od 08.03.2010. Išlo o prvú platbu, čo znamená, že pre túto splátku by objektívna premlčacia doba uplynula dňa 08.03.2020. S poukazom na podanie žaloby dňa 31.03.2017 boli všetky splátky realizované v rámci desaťročnej objektívnej premlčacej doby. Súd prvej inštancie nepovažoval argumentáciu žalovaného, že splátky žalobcu týkajúce sa zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX boli realizované v rámci exekúcie a v exekúcii je navrátenie do predošlého stavu vylúčené, za dôvodnú. Exekúcia bola vykonávaná záškami z dôchodku žalobcu. Predmetom exekúcie boli teda peňažné prostriedky na účte. Peniaze sú veci svojho druhu zastupiteľné, čo znamená, že sú zastupiteľné vecou toho istého druhu a akosti, t. z. inými peniazmi. Preto ak žalobca žiadal vydať bezdôvodné obohatenie v peniazoch, je právne bezvýznamné, či mu žalovaný vydá tie isté peniaze alebo peniaze iné v tej istej hodnote. Preto zásada nemožnosti navrátenia do predošlého stavu sa tejto otázky netýka. Okrem toho zmyslom tohto zákonného ustanovenia bolo, aby právne vzťahy týkajúce sa niekoho iného, než účastníka konania, tým neboli dotknuté, čo nie je tento prípad, nakoľko v rámci exekúcie bol oprávneným žalovaný a povinným bol žalobca. Súd prvej inštancie vyhodnotil predmetnú spotrebiteľskú zmluvu ako bezúročnú a bez poplatkov, a to s poukazom na skutočnosť, že zmluva neobsahovala obligatórne údaje v zmysle § 4 ods. 2 písm. h), j) a k) zákona č. 258/2001 Z. z. V dôsledku absencie týchto podstatných náležitostí zmluvy sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov podľa § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z. z. Vzhľadom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru mal žalovaný nárok len na vrátenie poskytnutej sumy vo výške 2.800 eur. Prevyšujúce plnenie žalobcu v prospech žalovaného v sume 7.935,32 eura tak predstavuje bezdôvodné obohatenie, ktoré je žalovaný povinný vydať s poukazom na § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Z tohto dôvodu súd prvej inštancie žalobe v časti vyhovel a žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 7.935,32 eura s prísl. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol, keďže podľa oznámenia súdneho exekútora bola suma 2.833,35 eura započítaná na trovy exekúcie, čo znamená, že túto sumu prijal súdny exekútor, a nie žalovaný. Z tohto dôvodu sa žalovaný v uvedenom rozsahu nemohol na úkor žalobcu bezdôvodne obohatiť. Súd prvej inštancie žalobu v časti o zrušenie rozhodcovského rozsudku zamietol, pretože nebola podaná včas. Hoci žalobca neuviedol, kedy mu bol rozhodcovský rozsudok zo dňa 22.09.2010 doručený, je zjavné, že ním disponoval už v čase podania žaloby v marci 2017. Žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku podal až v januári 2018, teda zjavne po uplynutí 30-dňovej lehoty od doručenia rozhodcovského rozsudku.

3. O trovách konania v danej veci (v časti žaloby na plnenie, teda vydanie bezdôvodného obohatenia) súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP. Konštatoval, že v konečnom dôsledku bol v spore úspešnejší žalobca, ktorý má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 43,24 %, a to po odrátaní neúspechu (28,38 %) od jeho úspechu v spore (71,62 %). O trovách konania v časti žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP. V tejto časti bol vzhľadom na zamietnutie žaloby v celom rozsahu úspešný žalovaný, preto mu voči žalobcovi v tejto časti patrí nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

4. Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Poukázal na to, že dňa 30.09.2009 uzavrel so žalobcom zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej bol žalobcovi poskytnutý úver na výkon podnikania. Žalobca v zmluve o úvere uviedol a aj osobitne podpísal vyhlásenie, že poskytované peňažné prostriedky budú využité na tento účel (ďalej len „zmluva o úvere“). Žalovaný ako veriteľ uzavrel s dlžníkom pod obchodným menom K. P., ako fyzickou osobou - podnikateľom označeného IČO: XX XXX XXX, Zmluvu o úvere č. XXXXXXXX. Nebolo preto možné aplikovať na zmluvu o úvere ustanovenia o ochrane spotrebiteľa, keďže o spotrebiteľa v tomto prípade nejde. Z vyššie uvedeného je možné posudzovať vzťah ako obchodnoprávny a nie ako spotrebiteľský, nakoľko ide o zmluvný záväzok medzi dvomi podnikateľskými subjektmi. Skutočnosť, na čo konkrétne bol žalobcom následne poskytnutý úver aj využitý, žalovaný neskúma, nakoľko je to pre neho už nepodstatná informácia. Predmetná zmluva o úvere nespadá pod režim spotrebiteľských zmlúv a z toho dôvodu ju nemožno skúmať z hľadiska stanovených obsahových náležitostí zmlúv o spotrebiteľskom úvere. Ďalej namietal, že nárok žalobcu zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXX a zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX je premlčaný a navyše každá jedna úhrada zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX bola vykonávaná prostredníctvom exekučného konania, v ktorom sa nepripúšťa navrátenie do predošlého stavu, čo sa považuje za jeden z dôvodov zjavne nedôvodnej žaloby. Zároveň žalovaný poukázal na ďalší dôvod zjavne nedôvodnej žaloby a tou je skutočnosť, že žalobca žiadal o zaplatenie sumy v celkovej výške 10.203,77 eura, pričom na účet žalovaného bolo pripísaných zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXX celkovo 1.820 eur a zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX celkovo z exekúcie 8.640,71 eura, zvyšnú časť, ktorú žiada žalobca z titulu bezdôvodného obohatenia, predstavujú trovy exekučného konania, ktoré neboli pripísané v prospech žalovaného a preto považuje zvyšný nárok žalobcu v sume 2.543,06 eura za nedôvodný. Žalobca uhradil žalovanému z predmetných zmlúv celkovú sumu vo výške 10.460,71 eura, pričom istina z predmetnej sumy predstavuje sumu 2.800 eur. Vzhľadom k uvedenému žalobca z predmetných zmlúv zaplatil celkovú sumu nad istinu 7.660,71 eura, a preto sa nezhodujú tvrdenia žalobcu uvedené v žalobe so skutkovým stavom. Žalovaný sa zároveň domnieva, že ide o naplnenie čl. 5 CSP, teda o zjavné zneužitie práva, ktoré nepožíva právnu ochranu. Žalovaný je i naďalej toho názoru, že zo zmluvy o úvere nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, ktorú stanovuje zákon. Žalobca plnil na základe platne uzavretej zmluvy o úvere, ktorá nebola nikdy právoplatne vyhlásená za neplatnú, rovnako tak právny dôvod na plnenie z tejto zmluvy o úvere nikdy neodpadol (nedošlo k odstúpeniu od zmluvy, zrušeniu zmluvy a pod.) a majetkový prospech získal žalovaný z poctivých zdrojov. Žalovaný má za to, že subjektívna premlčacia lehota začala plynúť najneskôr nasledujúcim dňom odo dňa zaplatenia splátky v sume 75,21 eura, t.j. odo dňa 27.02.2015 a uplynula dňa 27.02.2017. Od tohto dňa mal žalobca vedomosť o bezdôvodnom obohatení, nakoľko žalovanému uhrádzal sumy nad rámec istiny, ktorým sa hradili úroky a poplatky. Všetky predchádzajúce splátky sú rovnako premlčané v subjektívnej premlčacej lehote. Žalovaný so žalobcom uzatvoril zmluvu o úvere v zmysle zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka, pričom veriteľ sa zaviazal, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky a dlžník sa zaviazal, že poskytnuté peňažné prostriedky veriteľovi vráti a zaplatí dohodnuté úroky. Žalovaný skutočne požadoval za poskytnutie peňažných prostriedkov odplatu vo forme úrokov za poskytnutý úver, keďže je to činnosť, ktorou sa žalovaný v čase uzatvorenia zmlúv o úvere zaoberal a na ktorú mal oprávnenie, nakoľko žalovaný mal v predmete podnikania aj poskytovanie úverov z vlastných zdrojov, čo medzi stranami sporu sporné nebolo. Táto skutočnosť však nedokazuje úmysel žalovaného získať bezdôvodné obohatenie. Žalovaný v čase uzatvorenia zmluvy o úvere nemohol mať vedomosť, ani predpokladať to, že o niekoľko rokov neskôr môže byť predmetná zmluva o úvere posúdená ako zmluva o spotrebiteľskom úvere, ktorá neobsahuje podstatné náležitosti podľa zákona o spotrebiteľských úveroch. Vzhľadom na uvedené žalovaný navrhol, aby súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vrátil na ďalšie konanie.

5. K odvolaniu žalovaného podal vyjadrenie žalobca. Stotožnil sa s rozsudkom súdu prvej inštancie v plnom rozsahu a navrhol ho potvrdiť a odvolanie žalovaného zamietnuť. Podľa jeho názoru súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností prijal správne právne závery. Pokiaľ žalovaný tvrdí, že o bezdôvodnom obohatení sa žalobca dozvedel už pri zaplatení prvej sumy nad sumu istiny, tu je pohrebné položiť otázku, prečo potom by platil ďalej, keby vedel o tom, že vznikne bezdôvodné obohatenie. Keďže platil aj ďalšie splátky, tak je v podstate vylúčené, aby sa o bezdôvodnom obohatení dozvedel skôr, ako zaplatením tej poslednej. Ako dôkaz uviedol podanie na súd o zastavenie exekúcie Ex 18363/10, sp. zn. 3Er/53/2011-109 dňa 30.12.2016. Žalovaný svoje odvolanie neosvedčil relevantnými dôkazmi. Poskytnuté finančné prostriedky neboli použité a ani určené na výkon

podnikania, ale boli použité na súkromné účely. Rozhodujúcou skutočnosťou podľa platnej judikatúry totiž nie je to, čo je uvedené vo formulárovej zmluve, ale skutočný účel úveru. Rozporoval aj tvrdenie žalovaného, že jeho nárok je premlčaný, pričom poukázal na závery súdu prvej inštancie vo vzťahu k subjektívnej a objektívnej premlčacej dobe.

6. V odvolacej replike mal žalovaný za to, že sa dostatočne vyjadril ku všetkým relevantným skutočnostiam prostredníctvom svojich doterajších podaní a podaného odvolania, na ktorých trvá v celom rozsahu. Nakoľko žalobca vo svojom vyjadrení uvádza opätovne tie isté skutočnosti, žalovaný považuje obsah svojho odvolania za dostačujúci.

7. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

8. Odvolací súd odmietol odvolanie žalobcu proti výroku II. a súvisiacemu IV. výroku rozsudku v zmysle § 386 písm. b) CSP ako odvolanie podané neoprávnenou osobou, keďže II. výrokom bola žaloba voči žalovanému v prevyšujúcej časti zamietnutá a výrok IV. sa týkal náhrady trov konania vo vzťahu k žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Oprávnenie k podaniu odvolania chýba strane, ktorej výrokom rozhodnutia nebola spôsobená určitá, hoci i málo významná ujma na jej právach. Subjektívnym predpokladom na podanie odvolania je to, aby napadnuté rozhodnutie vyznelo v neprospech odvolateľa. Uvedenými výrokmi žalovanému žiadna ujma spôsobená nebola, a preto žalovaný vo vzťahu k týmto výrokom právo podať odvolanie nemá.

9. Vo vzťahu k vyhovujúcemu výroku I. odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto správnych skutkových zisteniach súdu prvej inštancie sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania. Vo vzťahu k odvolacím námietkam odvolací súd uvádza nasledovne.

10. Žalovaný tvrdí, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny, náležitý právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

11. Z dokazovania súdu prvej inštancie vyplýva, že dňa 04.05.2009 a 30.09.2009 uzavreli žalobca ako dlžník so žalovaným ako veriteľom zmluvy o úvere č. XXXXXXXX a č. XXXXXXXXXX, ktorých predmetom bolo poskytnutie úverov vo výške, v oboch prípadoch po 1.400 eur.

12. Vo vzťahu ku spotrebiteľskému charakteru týchto úverových zmlúv odvolací súd uvádza, že tie boli uzatvorené v podobe štandardnej formulárovej zmluvy, pre ktorú je typické to, že sa uzatvára vo viacerých prípadoch a že spotrebiteľ spravidla jej obsah nemení vzhľadom na formulárovú predtlač vrátane všeobecných podmienok poskytnutia úveru. Spotrebiteľ teda buď prijíma zmluvu, ktorú dodávateľ dopredu pripravil a predformuloval zvyčajne vo svoj prospech, alebo zmluvný vzťah nevznikne. V takomto prípade je spotrebiteľ - žalobca slabšou zmluvnou stranou, a to z hľadiska informovanosti i vyjednávacej pozície.

13. V prípade obidvoch zmlúv o úvere je okrem údajov potrebných na identifikáciu dlžníka (meno a priezvisko, bydlisko, dátum narodenia, rodné číslo, číslo občianskeho preukazu), uvedené aj jeho obchodné meno a IČO. Z obsahu spisu však nevyplýva, že by žalobca pri uzatváraní zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. V zmluve o úvere je označený aj ako fyzická osoba (menom, priezviskom, bydliskom, rodným číslom) aj ako fyzická osoba - podnikateľ (uvedené IČO). Z dokazovania súdu prvej inštancie vyplývalo, že žalobca si bral úver pre osobné

potreby, ako aj na prefinancovanie skoršieho úveru. Zároveň bolo zistené z oznámenia príslušného daňového úradu, že žalobca za zdaňovacie obdobie roka 2009 nepodal daňové priznanie k dani z príjmov fyzických osôb a za obdobie rokov 2009 - 2012 správca dane nevykonával u daňového subjektu žiadnu daňovú kontrolu, ani miestne zisťovanie.

14. Správne súd prvej inštancie poukázal na to, že v prípade pochybností, či ide o spotrebiteľskú zmluvu, má dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ (veriteľ). Existujúce pochybnosti je potrebné odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že aj nespotebiteľský charakter zmluvy musí byť preukázaný bezpečne - spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. Bezpečným preukázaním nemôže byť len označenie dlžníka jeho identifikačným číslom, pričom absentuje odpoveď na otázku, aký konkrétny súvis s (údajnou) podnikateľskou činnosťou dlžníka vôbec uzatvorenie príslušnej zmluvy má. S poukazom na interpretačné ustanovenie § 54 Občianskeho zákonníka je namieste pri pochybnostiach o obsahu zmluvy výklad priaznivejší pre spotrebiteľa, t. j., že dôkazné bremeno na preukázanie toho, že úver bol poskytnutý na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania, je na žalovanom (ako veriteľovi), ktoré však neunesol. Súd prvej inštancie preto správne uzavrel, že medzi žalobcom a žalovaným došlo k uzatvoreniu úverových zmlúv, ktoré vzhľadom na charakter zmluvných strán sú zmluvami spotrebiteľskými. Jednoznačne možno teda konštatovať, že žalobca v rámci kontraktácie so žalovaným vystupoval v pozícii spotrebiteľa podľa Občianskeho zákonníka (§ 52 a nasl.).

15. Odvolací súd zároveň v zhode so súdom prvej inštancie konštatuje, že na predmetnú zmluvu sa zároveň vzťahuje zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinný v čase uzatvorenia úverových zmlúv (ďalej len „ZoSÚ“). Zmluvným dojednaním nie je možné vylúčiť pôsobnosť zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý je predpisom obsahujúcim kogentné ustanovenia a vzťahuje sa na všetky zmluvy spĺňajúce definíciu zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle tohto zákona. Výnimku netvorí ani zmluva uzavretá podľa Obchodného zákonníka. Zákon o spotrebiteľských úveroch má vo vzťahu k Obchodnému zákonníku povahu *lex specialis*, a preto má prednosť pred aplikáciou ustanovení Obchodného zákonníka.

16. Z obsahu zmluvy o úvere č. XXXXXXXX zo dňa 04.05.2009, ako aj zmluvy o úvere č. XXXXXXXXX zo dňa 30.09.2009 je evidentné, že tieto formulárové zmluvy neobsahujú údaje podľa § 4 ods. 2 h),k) a j) zákona č. 258/2001 Z.z., pričom ide o povinné (zákonom vyžadované) údaje (úroková sadzba, RPMN a priemerná RPMN), absenciu ktorých priamo zákon (§ 4 ods. 3 ZoSÚ) sankcionuje bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru. V dôsledku toho, že zmluvy sú považované za bezúročné a bez poplatku, je správny záver súdu prvej inštancie, že žalovaný nemá právny nárok na žiaden úrok a ani poplatky plynúce z týchto úverových zmlúv, a tak plnenie nad rámec istiny je majetkovým prospěchom získaným plnením bez právneho dôvodu - bezdôvodným obohatením.

17. Keďže úvery poskytnuté na základe zmlúv uzavretých medzi stranami sporu sú s poukazom na ust. § 11 ods. 1 ZoSÚ bezúročné a bez poplatkov, žalovaný mal nárok len na vrátenie sumy, ktoré žalobcovi reálne poskytol, t.j. 2.800 eur. Žalobca však žalovanému zaplatil viac, a to 10.735,32 eura (1.820 eur z prvej zmluvy + 650 eur z druhej zmluvy + 8.265,32 eura v rámci exekučného konania). Vzhľadom na uvedené suma 7.935,32 eura predstavuje bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného, ktorú je povinný vydať žalobcovi, keďže ju získal plnením z neplatného právneho úkonu (§ 451 OZ). Správne súd prvej inštancie nepriznal žalobcovi sumu 2.833,35 eura a v tejto časti žalobu zamietol, keďže predstavuje trovy exekúcie, ktoré prijal súdny exekútor a teda sa na nej nemohol žalovaný obohatiť. Odvolací súd v súvislosti s odvolacími námietkami poukazuje na list súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého zo dňa 17.02.2021, ktorým oznámil súdu prvej inštancie, že v rámci exekúcie sp. zn. EX 18363/10 boli vymožené peňažné prostriedky v celkovej sume 11.098,67 eura, z toho nárok oprávneného - žalovaného vo výške 8.265,32 eura a trovy exekúcie v sume 2.833,35 eura (č.l. 184 spisu).

18. K tvrdeniu žalovaného v odvolaní, že každá jedna úhrada zo strany žalobcu bola vykonaná prostredníctvom exekučného konania, v ktorom sa nepripúšťa navrátenie do predošlého stavu, odvolací súd konštatuje, že exekúcia vedená na návrh žalovaného ako oprávneného voči žalobcovi ako povinnému, týkajúca sa pohľadávky priznanej rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu zo dňa 22.09.2010, sp.zn. SR 08171/10, titulom vyplnenej zmenky, ktorá zabezpečovala úver zo zmluvy o úvere z 30.09.2009, bola zastavená uznesením Okresného súdu Bardejov zo dňa 28.05.2018, č.k. 3Er/53/2011-109, ktoré bolo potvrdené uznesením Krajského súdu v Prešove zo dňa 28.10.2019, č.k.

26CoE/7/2019-130 z dôvodu, že dojednanie rozhodcovskej doložky vo všeobecných podmienkach, ktoré sú súčasťou predmetnej zmluvy o úvere, na základe ktorej bol vydaný exekučný titul, bolo neplatné, pretože nebola uzavretá v súlade so Zákonom o rozhodcovskom konaní, keďže nebola dodržaná jej písomná forma. Rozhodcovský rozsudok predložený žalovaným ako oprávneným ako exekučný titul je tak vydaný orgánom, ktorému nebola platne zverená právomoc vo veci konať a rozhodnúť. Takýto rozsudok nie je platným právnym úkonom a nemôže byť považovaný za rozhodnutie, ktoré je spôsobilým podkladom pre nariadenie exekúcie.

19. Ďalšou rozhodujúcou právnou otázkou bolo posúdenie premlčania, nakoľko žalovaný v odvolaní namietal nesprávne právne posúdenie premlčania žalobcom uplatneného nároku, a to v subjektívnej aj objektívnej premlčacej dobe.

20. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že subjektívna premlčacia doba začína plynúť od okamihu, kedy oprávnený zistí skutkové okolnosti, z ktorých možno vyvodíť vznik bezdôvodného obohatenia na strane zodpovedného subjektu a orientačne aj jeho rozsah tak, aby bolo možné približne určiť výšku náhrady v peniazoch. Vyžaduje sa pritom skutočná, nie iba predpokladaná vedomosť oprávneného o tom, že na jeho úkor bolo získané bezdôvodné obohatenie a kto ho získal. Nie je podstatná a rozhodujúca okolnosť, kedy sa oprávnený subjekt pri náležitej starostlivosti musel alebo mohol dozvedieť, že na jeho úkor došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia, ale to, kedy sa o tejto okolnosti skutočne dozvedel. Rozhodujúci je teda subjektívny moment, kedy sa oprávnený dozvie o okolnostiach, ktoré sú rozhodujúce pre uplatnenie tohto práva. Začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa neviaže na čas, od kedy sa žalobca dozvedieť mal a mohol s poukazom na to, že mal poznať právo, ale na okamih, kedy sa žalobca skutočne dozvedel, že na jeho úkor sa žalovaný bezdôvodne obohatil, teda vtedy, kedy mal žalobca k dispozícii údaje, ktoré mu umožňovali podať žalobu na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, teda keď sa dozvedel, že právny dôvod na plnenie úrokov a poplatkov z jednotlivých zmlúv nebol od začiatku daný (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 5Cdo/29/2021 z 28.09.2021).

21. Za týchto okolností treba prisvedčiť záveru súdu prvej inštancie v predmetnej veci, že začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia je v súlade so súčasnou judikatúrou posunutý na moment, kedy sa žalobca skutočne dozvedel o vzniku bezdôvodného obohatenia, čo v prejednávanej veci možno posunúť na moment, kedy žalobca získal potrebné informácie o obohatení žalovaného od Ministerstva spravodlivosti listom zo dňa 14.02.2017 (č.l. 49 spisu). Žaloba bola podaná 31.03.2017, teda v subjektívnej premlčacej dobe.

22. Vo vzťahu k objektívnej premlčacej dobe odvolací súd poukazuje na to, že predmetom tohto konania je spotrebiteľský nárok, ktorý je harmonizovaný právom Európskej únie. Rozsudky Súdneho dvora EÚ majú prednosť pred vnútroštátnymi prameňmi práva a v rozsahu, v ktorom vnútroštátne právo im odporuje, má súd povinnosť zdržať sa aplikácie konfliktného vnútroštátneho práva. V zmysle judikatúry Súdneho dvora EÚ, ako aj judikatúry Najvyššieho súdu SR, je dôvodná aplikácia desaťročnej objektívnej premlčacia lehoty, v rámci ktorej môže spotrebiteľ podať žalobu o vrátenie peňažných súm neoprávnene zaplatených predajcovi alebo dodávateľovi na základe nekalej podmienky obsiahnutej v zmluve o úver. Pre naplnenie zmyslu a účelu čl. 6 ods. 1, čl. 7 ods. 1 Smernice Rady 93/13 EHS v zásade bez ďalšieho vzhľadom na odbornú profesionálnu zdatnosť v činnosti poskytovania pôžičiek sa úmysel žalovaného dodávateľa prezumuje a dôkazné bremeno ho zaťažuje v otázke preukázania okolností neúmyselného konania.

23. Žalovaný ako osoba podnikajúca na finančnom trhu má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému poskytuje svoje služby, a preto možno od neho očakávať, že vo vzťahu k nemu sa bude správať poctivo. V predmete činnosti má okrem iného i poskytovanie úverov, teda jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov, obzvlášť pokiaľ ide o uvádzanie obligatórnych náležitostí podľa zákona č. 258/2001 účinného v čase uzatvorenia úverových zmlúv. Zákon pritom žalovanému ako obchodníkovi ukladá, čo má zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať, aby transparentne informovala spotrebiteľa, k čomu sa spotrebiteľ zaväzuje. Obchodník vie, čo mu zákon ukladá. Vie, že zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať údaj o úroku, RPMN a priemernej RPMN, ale do zmluvy predpísané správne a úplné náležitosti nedá. V zmysle § 2 ods. 1 zákona č. 1/1993 Zb. o Zbierke zákonov platnom a účinnom do 31.12.2015, o všetkom, čo bolo v Zbierke zákonov uverejnené, platí domnienka, že dňom uverejnenia sa stalo známym každému, koho sa to

týka; domnienka o znalosti vyhlásených všeobecne záväzných právnych predpisov je nevyvrátiteľná (od 01.01.2016 túto problematiku upravuje § 15 zákona č. 400/2015 Z.z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky).

24. Úmysel obchodníka získať na úkor spotrebiteľa bezdôvodné obohatenie je daný tým, že úverovú zmluvu uzatvára s cieľom získať odplatu vo forme úrokov, prípadne poplatkov. Zákon pritom obchodníkovi ukladá, čo má zmluva obsahovať, aby transparentne informovala spotrebiteľa, k čomu sa spotrebiteľ zaväzuje. Ako profesionál tak robí preto, že to tak chce urobiť, aj keď vie, že nekoná v súlade so zákonom. Podstata aplikácie 10-ročnej premlčacej doby však spočíva v prvom rade v tom, že v dobe prijatia nezákonnej platby dodávateľ prijal platbu, o ktorej vedel, že ju získava na úkor spotrebiteľa ako bezdôvodné obohatenie, a to aj v prípade, ak by sa pripustilo, že v dobe uzatvorenia zmluvy ešte tento úmysel nemusel mať, čo je ale najmenej pravdepodobná možnosť. V každom prípade však prijatím platby tvoriacej bezdôvodné obohatenie sa úmysel žalovaného ako dodávateľa získať bezdôvodné obohatenie prejavil a naplnil jeho konaním, keď prijal a ponechal si platbu, ktorá mu bola vyplatená bez právneho dôvodu. U obchodníka platí nevyvrátiteľná domnienka, že pozná zákon a ako profesionál zákon poznať musí, lebo je to jeden z jeho pracovných nástrojov a na rozdiel od spotrebiteľa aj vie, ako má s právom naložiť a teda či sa vedome a úmyselne rozhodne, že sa bude na úkor spotrebiteľa nezákonne prijímaním nedôvodných platieb obohacovať alebo nie.

25. Úverové zmluvy boli uzatvorené dňa 04.05.2009 a 30.09.2009. Žalobca si uplatnil právo žalobou na súde dňa 31.03.2017. Z uvedeného vyplýva, že desaťročná premlčacia doba neuplynula ani od uzavretia oboch zmlúv o úvere. Správne preto dospel súd prvej inštancie k záveru, že nedošlo k premlčaniu žalobcovho uplatneného nároku v objektívnej premlčacej dobe.

26. Judikatúra súdov, vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porovnaj rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29.05.1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997 - III.). Odvolací súd preto so zreteľom na vyššie uvedené nepovažoval za potrebné zaoberať sa aj inými odvolacími námietkami.

27. Z týchto dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. a v súvisiacom výroku III. o trovách konania vo vzťahu k žalobe o plnenie, ako vecne správny v zmysle ust. § 387 ods. 1, 2 CSP.

28. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bol úspešný žalobca, preto mu vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnému žalovanému v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

29. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).